

Henk Stoorvogel

Onderweg met Simson

BIJBELLEESGIDS

Voor Joop Gottmers

Henk Stoorvogel

Onderweg met Simson

Bijbelleesgids

© 2014 Uitgeverij Voorhoeve

Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

www.kok.nl

Omslagontwerp: IDD

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 297 2338 1

ISBN 978 90 297 2339 8 (set van 5 exemplaren)

ISBN e-book 978 90 297 2340 4

NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means – electronic, mechanical, photocopy, recording or any other – except for brief quotations in printed reviews, without the prior written permission of the publisher.

Beste lezer,

Dit is voor de ‘ruwe bolster, blanke pit’, voor de man die liever een biertje drinkt dan de kerk bezoekt, voor de vrouw die te veel bagage met zich meezeult. Simson was me er eentje. Hij deed me denken aan de overenthousiaste, impulsieve Petrus, maar dan met een zwaard. Of een ezelskaak.

Zoals Simson was er maar één. Hij was dapper als Jonatan, poëtisch aangelegd als David, gelovig als Petrus en explosief als Johannes en Jakobus. Hij was een krijger die van vrouwen hield, een geloofsheld met een rijke, creatieve geest, een eenling die door Gods Geest altijd in de meerderheid was. Ongelukkig in de liefde, onbegrepen door zijn ouders, verraden door zijn volksenoten. Toch bleef hij trouw aan zijn roeping en stierf hij in dienst aan zijn Heer. In een bijzonder turbulente en onzekere tijd was hij Gods laatste en beste bod van menselijk leiderschap om het tij van ongeloof, apathie en lafheid te keren.

Drie weken lang heb ik me ondergedompeld in het verhaal van Simson. Drie weken vrijwel voortdurend aan hem gedacht, over hem gemijmerd, zijn leven bestudeerd. Vóór die drie weken had ik al regelmatig over Simson geprekeerd en over hem gelezen. Ik dacht dat ik Simson allang kende. Maar ik ontdekte in mijn nieuwe studie een Simson die mij dieper raakte, meer inspireerde en tot nadenken stemde dan ooit tevoren.

De Simson die ik kende voordat ik dit boekje schreef, was een tamelijk hersenloze spierbonk die dol was op vrouwelijk schoon en vooral heel veel dingen deed waar ik de jongeren en de ouderen in onze gemeente en bij de mannenbeweging de 4^e Muskietier voor moest waarschuwen. ‘Trouw niet met de verkeerde vrouw,

zoals Simson. Speel geen dwaze spelletjes. Vergelijk je vrouw op haar bruiloft niet met een koe. Ga niet naar bed met een hoer. Wat heb je überhaupt te zoeken in Gaza, de hoofdstad van het kwaad? Ren hard weg voor Delila.' Enzovoort...

De Simson die ik ontdekte was anders. Geloviger, kwetsbaarder, gevoeliger voor Gods Geest, veel minder zondig en veel dapperder dan ik eerst dacht. Ik ging me irriteren aan preken of commentaren die hem wegzetten als een testosterongedreven lomperik die zielige Filistijnen in elkaar sloeg en bushokjes vernielde. Simson was een geloofsheld, opgenomen in de galerij van geloofshelden in Hebreeën 11. Zijn leven was in veel opzichten een voorafschaduw van Jezus. Simson was een Israël in het klein, een wereld samengepropt in één mens.

Laat me je meenemen in de ontdekkingstocht die mij voerde naar de Simson zoals ik geloof dat de Bijbel hem ons wil voorstellen. Laat je verbazen, prikkelen en onderwijzen. Bespreek de vragen met je partner, vriendengroep of kring. Mijn gebed is dat je een strijder voor recht en gerechtigheid zult worden, zoals Simson dat was.

Henk Stoorvogel
Zwolle, mei 2014

Dag 1: Donkere dagen

Lezen: Richteren 2:1-5

Op 20 december 1943 voerde de Amerikaanse piloot Charlie Brown een succesvol bombardement uit op een Duitse munitiefabriek in Bremen. Maar zijn pogingen om samen met zijn bemanning veilig thuis te komen leken gedoemd te mislukken. Vijftien vijandelijke vliegtuigen hadden zijn B-17 bommenwerper aangevallen. Eén van zijn mannen was omgekomen en zes waren er gewond. Charlie zelf was buiten bewustzijn geraakt, maar net op tijd bijgekomen om een fatale crash te voorkomen. Het gevaar was echter nog niet geweken. Eén Duitse jager had de achtervolging ingezet en vloog nu dicht naast hem, zo dicht dat de piloot hem recht in de ogen kon kijken. De Duitse piloot maakte grote gebaren met zijn handen, die Charlie alleen maar meer angst aanjoegen. Plotseling salueerde de Duitser kort naar Charlie, vlak voor hij afzwaaide en verdween. Nadien vroeg Charlie zich veertig jaar lang af waarom de Duitser tegen orders in en met gevaar van hoogverraad beschuldigd te worden hun levens had gespaard.

De Duitse piloot was de 26-jarige Franz Stigler. Hij had al 22 overwinningen op zijn naam staan en had er nog maar één nodig gehad om eervol onderscheiden te worden. Toen Franz op die legendarische dag jacht maakte op de bommenwerper, zag hij al snel dat het toestel zwaar gehavend was en de bemanning bebloed, dood of gewond. Op dat moment herinnerde hij zich de woorden van zijn meerdere, Gustav Roedel: 'Eer is alles. Als ik zie of hoor dat je op een parachutist schiet, dan schiet ik jou neer.' Stiglers morele kompas was sterker dan zijn zucht naar glorie en hij liet zijn vijand ontsnappen.

In 1987, meer dan veertig jaar na het incident, plaatste Charlie een bericht in een nieuwsbrief voor gevechtspiloten: 'Ik zoek

naar de man die op 20 december 1943 mijn leven heeft gered.' Stigler zag het bericht in zijn woning in Vancouver, Canada, waar hij na de oorlog was gaan wonen. De twee mannen kregen contact. Nadat ze elkaar voor de eerste keer hadden ontmoet, zei Charlie: 'Het voelde alsof ik een familielid ontmoette, alsof ik een broer na meer dan veertig jaar weer zag.'

Het verhaal van Charlie en Franz eindigt in 2008 als beide mannen kort na elkaar sterven. Stigler werd 92 jaar oud. Brown 87. Tot aan hun dood beschouwden ze elkaar als *special brother*.

Er zijn tijden dat je vijanden als vrienden moet beschouwen, net als Franz, die Charlie op een eervolle wijze liet leven. Maar er zijn ook tijden dat je dat niet moet doen. Dan moet je van je vrienden vijanden maken. Want er zijn momenten in ons leven dat we iets als vriend zijn gaan beschouwen of behandelen, terwijl we het tot vijand hadden moeten maken.

'Er kwam een engel van de HEER uit Gilgal naar Bochim.' De vijf verzen die we bij dit hoofdstuk hebben gelezen zijn raadselachtig, maar van groot belang om het boek Richteren en ook het optreden van Simson te kunnen plaatsen.

Gilgal was een plaatsnaam die de Israëlieten deed terugdenken aan een grootse, glorierijke periode in de recente geschiedenis. Bij Gilgal had Jozua na het overtrekken van de Jordaan het eerste legerkamp in het Beloofde Land opgeslagen. Bij Gilgal had het volk het verbond met God vernieuwd door zich te laten besnijden. De besnijdenis was een daad van groot geloof geweest. In het zicht en binnen het bereik van de vijand hadden alle strijd-bare mannen zich laten besnijden, waardoor ze zeker drie dagen buiten gevecht waren gesteld. Maar bij Gilgal was het God zelf die waakte over zijn volk. Volgend op de besnijdenis had Israël het pesachmaal gevierd. Na het oorspronkelijke pesachmaal in Egypte, onder de leiding van Mozes, werd het feest van de redding door God hier, na veertig jaar, opnieuw groots gevierd. Gilgal was een plek van toewijding en feestelijke viering. Bij Gilgal had het volk voor het eerst van de vrucht van het Beloofde Land gegeten en vanaf die dag hoefde God geen manna meer te

geven. Bij Gilgal was God 's nachts aan Jozua verschenen om hem instructies te geven over de verovering van Jericho. Vanuit Gilgal was het volk zeven dagen lang opgetrokken om de geloofsronde rondom Jericho te lopen. Gilgal stond symbool voor verbinding met God en overwinning. In Gilgal was alles hoopvol, iedereen strijdbaar en het leven goed. Sinds de hoogtijdagen bij Gilgal waren er op het moment van Richteren 2 nog geen veertig jaar verstreken.

En nu lezen we dat de engel van de HEER optrekt vanuit Gilgal naar Bochim om daar een preek te houden voor het volk. Blijkbaar had het volk Israël zich verzameld, waarschijnlijk voor één van de grote feesten. De plek van samenkomst zou na de preek van de engel van de HEER 'Bochim' genoemd worden, maar waarschijnlijk was dit één van de plaatsen waar Israël sinds de verovering van het Beloofde Land regelmatig samenkwam voor een geestelijke viering. Tijdens de plechtigheid duikt er plotse-ling een onbekend figuur op. De Bijbel omschrijft hem als 'de engel van de HEER'. Het is God zelf.

God heeft een boodschap voor zijn volk. De preek is kort, maar krachtig. God herinnert het volk eraan dat Hij hen naar het Beloofde Land heeft gebracht en een verbond met hen heeft gesloten. 'Eén ding heb ik van jullie gevraagd: sluit geen vriendschap met de inwoners van het land Kanaän en breek hun altaren af.' Het is een terugkerend thema in Richteren: maak van je vijanden géén vrienden, maar laat je vrienden je vijanden worden.

Gods oordeel doet zijn volk met een schok wakker schrikken. Hij zegt: 'Jullie willen zo graag vrienden zijn met de vijand? En jullie vinden hun goden zo interessant? Prima. Dan krijgen jullie de vijand en hun goden. Voorgoed. Maar dan zonder Mij.' Dat hakt erin. Maar God doet dit vaker. En we zien het om ons heen of in ons eigen leven gebeuren. Weiger je te breken met zonde? Blijf je het belangrijk vinden om mee te doen met het verzamelen van statussymbolen en luxegoederen? Wil je zo graag net als alle anderen zijn en niet opvallen in de groep? Dan kan

het maar zo zijn dat God zegt: 'Prima, als je dat echt zo graag wilt, dan krijg je dat. Maar dan wel helemaal. En zonder Mij.' God geeft mensen over aan hun verlangens. Hij trekt zich terug uit hun levens. Geld, materie, vrienden, aanzien, macht of andere zaken slokken alle tijd en energie van de mensen op en voor God blijft steeds minder aandacht en ruimte over, totdat, na verloop van tijd, het geloof niets anders is dan een lege huls. Maar sta er dan niet raar van te kijken dat je op een dag wakker wordt en betreurt wat je in je relatie met God bent kwijtgeraakt. 'Toen de engel van de HEER deze woorden tot de Israëlieten gesproken had, barstte het volk in gejammer uit.' De mensen huilden, maar ze bekeerden zich niet. De mensen brachten offers, maar ze verbraken de vriendschappen niet. De mensen riepen tot God, maar haalden de altaren van de afgoden niet neer. Tranen betekenen niet dat er vanbinnen ook daadwerkelijk verandering optreedt. Plotselinge offers of vrijgevigheid maken een mens niet nieuw. En tot in verre generaties zou dit woord klinken: 'De engel van de HEER trok op van Gilgal naar Bochim.' Gods wonderen in Gilgal betekenen niet dat Bochim niet plaats zal vinden. Voor elke generatie blijft gelden dat we niet bang moeten zijn om de vijand als zodanig te behandelen. Alleen op die manier kunnen we op het juiste moment ook ridderlijk handelen, zoals Stigler tegenover Brown.

Vraag: Herken jij een 'Gilgal' in jouw leven of gemeente? Herken jij een 'Bochim' in je eigen leven of in je omgeving? Zijn er zaken waar je vriendschappelijk mee omgaat, maar die je eigenlijk moet gaan behandelen als vijand?

Gebed: Vader, dank U voor de spiegel die U mij voorhoudt. Bewaar mij voor het oordeel van Bochim en laat mijn tranen leiden tot waarachtige bekering.